

Środa, 6 lipca 2022 r.

P9_TA(2022)0288

Plan działania UE na rzecz gospodarki społecznej**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie planu działania UE na rzecz gospodarki społecznej (2021/2179(INI))**

(2023/C 47/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 grudnia 2021 r. pt. „Budowanie gospodarki służącej ludziom: plan działania na rzecz gospodarki społecznej” (COM(2021)0778),
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, podpisaną i ratyfikowaną przez UE i wszystkie jej państwa członkowskie, a w szczególności jej art. 27 dotyczący pracy i zatrudnienia,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2021 r. pt. „Unia równości: Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030” (COM(2021)0101),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 7 października 2020 r. zatytułowane „Unia równości: unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów” (COM(2020)0620) oraz zalecenie Rady z 12 marca 2021 r. w sprawie równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów (2021/C 93/01),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 czerwca 2021 r. pt. „Koordynacja polityki gospodarczej w 2021 r.: przewyżczenie COVID-19, wspieranie odbudowy i modernizacja naszej gospodarki” (COM(2021)0500),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 listopada 2016 r. pt. „Przyszli liderzy Europy: inicjatywa na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up” (COM(2016)0733),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 października 2011 r. pt. „Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej – budowanie ekosystemu sprzyjającego przedsiębiorstwom społecznym w centrum społecznej gospodarki i społecznych innowacji” (COM(2011)0682),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie propagowania spółdzielni w Europie (COM(2004)0018),
- uwzględniając Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności z 1 lipca 2020 r.,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych ⁽¹⁾ (dyrektywa w sprawie zamówień publicznych),
- uwzględniając Zobowiązanie społeczne z Porto, podpisane przez portugalską prezydentkę Rady, przewodniczącą Parlamentu Europejskiego oraz przedstawicieli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego,
- uwzględniając deklarację z Porto z dnia 8 maja 2021 r., zatwierdzoną przez Radę Europejską,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 7 grudnia 2015 r. zatytułowane „Propagowanie gospodarki społecznej jako siły napędowej rozwoju gospodarczego i społecznego w Europie”,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 19 stycznia 2022 r. zatytułowane „Innowacyjne narzędzia finansowe – przedsiębiorstwa o oddziaływaniu społecznym”,

⁽¹⁾ Dz.U. L 094 z 28.3.2014, s. 65.

Środa, 6 lipca 2022 r.

- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 27 kwietnia 2021 r. pt. „Rola gospodarki społecznej w tworzeniu miejsc pracy i wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych”,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 22 września 2016 r. zatytułowaną „Zewnętrzny wymiar gospodarki społecznej”,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 23 grudnia 2009 r. zatytułowaną „Różnorodność form przedsiębiorstw” (2009/C 318/05),
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z 1 lipca 2021 r. pt. „Plan działania na rzecz gospodarki społecznej” (CDR 5860/2020),
- uwzględniając informator polityczny Komisji Europejskiej i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z 2022 r. pt. „Maksymalne wykorzystanie wkładu gospodarki społecznej w gospodarkę o obiegu zamkniętym”,
- uwzględniając wytyczne dla samorządów lokalnych w sprawie polityki na rzecz gospodarki społecznej i gospodarki solidarnej opublikowane przez Instytut Narodów Zjednoczonych ds. Badań nad Rozwojem Społecznym w 2021 r.,
- uwzględniając swoje stanowisko w pierwszym czytaniu z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (ESF+) (2),
- uwzględniając swoją rezolucję z 17 lutego 2022 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie statusu europejskich stowarzyszeń transgranicznych i organizacji niekomercyjnych (3),
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2021 r. w sprawie uczciwych warunków pracy, praw i ochrony socjalnej osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych – nowe formy zatrudnienia związane z rozwojem cyfrowym (4),
- uwzględniając swoją rezolucję z 7 lipca 2021 r. w sprawie starzenia się Starego Kontynentu – możliwości i wyzwania po roku 2020 związane z polityką dotyczącą starzenia się społeczeństwa (5),
- uwzględniając swoją rezolucję z 11 lutego 2021 r. w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (6),
- uwzględniając swoją rezolucję z 23 października 2018 r. w sprawie roli partycypacji finansowej pracowników w tworzeniu miejsc pracy i reaktywizacji bezrobotnych (7),
- uwzględniając swoją rezolucję z 24 listopada 2020 r. w sprawie zajęcia się poziomem bezdomności w UE (8),
- uwzględniając swoją rezolucję z 5 lipca 2018 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie statutu przedsiębiorstw społecznych i przedsiębiorstw gospodarki solidarnej (9),

(2) Dz.U. C 116 z 31.3.2021, s. 162.

(3) Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0044.

(4) Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 53.

(5) Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 122.

(6) Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. 110.

(7) Dz.U. C 345 z 16.10.2020, s. 2.

(8) Dz.U. C 425 z 20.10.2021, s. 2.

(9) Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 145.

Środa, 6 lipca 2022 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z 10 września 2015 r. w sprawie przedsiębiorczości społecznej i innowacji społecznych w zwalczaniu bezrobocia ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 2 lipca 2013 r. w sprawie wkładu spółdzielni w walkę z kryzysem ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 2 lipca 2013 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie statutu fundacji europejskiej ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 14 marca 2013 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie statutu europejskiego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 20 listopada 2012 r. w sprawie Inicjatywy na rzecz przedsiębiorczości społecznej – budowania ekosystemu sprzyjającego przedsiębiorstwom społecznym w centrum społecznej gospodarki i społecznych innowacji ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 19 lutego 2009 r. w sprawie gospodarki społecznej ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 13 marca 1987 r. w sprawie organizacji nienastawionych na zysk we Wspólnotach Europejskich ⁽¹⁶⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju Regionalnego,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A9-0192/2022),
- A. mając na uwadze, że gospodarka społeczna obejmuje różne rodzaje podmiotów prywatnych niezależnych od władz publicznych, takich jak spółdzielnie, towarzystwa wzajemne, stowarzyszenia (w tym organizacje charytatywne), fundacje, przedsiębiorstwa społeczne i inne formy prawne, które charakteryzują się różnymi zasadami działania i organizacji oraz posiadają cechy takie jak pierwszeństwo ludzi oraz celów społecznych i środowiskowych przed zyskiem, reinwestowanie większości zysków/nadwyżek w zrównoważony rozwój podmiotu i interes ogólny polegający na dostarczaniu towarów i usług swoim członkom oraz ogółowi społeczeństwa, a także demokratyczne lub partycypacyjne zarządzanie;
- B. mając na uwadze, że chociaż w krajach UE potrzebne są porównywalne mechanizmy gromadzenia danych na temat sektora gospodarki społecznej, gospodarka społeczna obejmuje 2,8 mln podmiotów w Unii Europejskiej i około 13,6 mln pracowników (od 0,6 do 9,9 % siły roboczej w zależności od kraju) zgodnie z planem działania na rzecz zrównoważonej gospodarki; mając na uwadze, że liczba podmiotów gospodarki społecznej i stopa zatrudnienia w tym sektorze w UE różni się w zależności od definicji podmiotu gospodarki społecznej, szacunków i statystyk krajowych; mając na uwadze, że ponad jedna trzecia płatnych miejsc pracy w sektorze gospodarki społecznej znajduje się w sektorze usług socjalnych; mając na uwadze, że gospodarka społeczna oferuje niewykorzystany potencjał tworzenia miejsc pracy i jest ważnym narzędziem walki z wykluczeniem społecznym i ubóstwem, zwłaszcza poprzez aktywne inicjatywy na rzecz zatrudnienia realizowane w kilku państwach członkowskich, takie jak inicjatywa „Terytoria o zerowym bezrobociu długotrwałym”; mając na uwadze, że Komisja powinna sporządzić wykaz i mapę bieżących inicjatyw, aby lepiej zrozumieć ich funkcjonowanie i skuteczność oraz dzielić się najlepszymi praktykami z państwami członkowskimi;
- C. mając na uwadze, że zasada pomocniczości jest jedną z podstaw funkcjonowania Unii Europejskiej; mając na uwadze, że ekonomia społeczna jest jednym z najlepszych przykładów jej zastosowania;
- D. mając na uwadze, że gospodarka społeczna odegrała istotną rolę w łagodzeniu i eliminacji krótko- i długoterminowych skutków wywieranych przez COVID-19 na rynek społeczny, społeczeństwo i gospodarkę UE oraz była siłą napędową i przyczyniła się do odporności społecznej i gospodarczej dzięki zrównoważeniu tego modelu;

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 224.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 75 z 26.2.2016, s. 34.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 75 z 26.2.2016, s. 11.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 36 z 29.1.2016, s. 111.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 419 z 16.12.2015, s. 42.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 76 E z 25.3.2010, s. 16.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 99 z 13.4.1987, s. 205.

Środa, 6 lipca 2022 r.

- E. mając na uwadze, że gospodarka społeczna przyczynia się do dobrego funkcjonowania systemów opieki społecznej i odnosi z nich korzyści; mając jednak na uwadze, że to państwo i organy publiczne ponoszą ostateczną odpowiedzialność za zapewnienie obywatelom powszechnego i równego dostępu po przystępnych kosztach do wysokiego poziomu usług publicznych i dobrobytu; mając na uwadze, że organizacje gospodarki społecznej odgrywają rolę uzupełniającą i powinny nadal to robić, nie zastępując jednak świadczenia podstawowych usług przez państwowe lub regionalne organy publiczne;
- F. mając na uwadze, że podmioty gospodarki społecznej wykazały się dużą odpornością i innowacyjnością w obliczu przeciwności, lecz podczas pandemii COVID-19 napotkały trudności takie jak spadek aktywności, ograniczone rezerwy gotówkowe lub konieczność prowadzenia działalności gospodarczej przez internet;
- G. mając na uwadze, że nowe wyzwania środowiskowe, gospodarcze i społeczne, które przez pandemię Covid-19 zyskały na pilności, przyczyniły się do gruntowniejszej refleksji nad rolą gospodarki społecznej;
- H. mając na uwadze, że podmioty gospodarki społecznej mają długą i różnorodną historię w większości państw członkowskich, których przeważająca część przyjęła szczegółowe przepisy w tej dziedzinie; mając na uwadze, że podmioty gospodarki społecznej stały się kluczowymi podmiotami społecznymi i gospodarczymi, które mogą odgrywać istotną rolę na rynku; mając na uwadze, że nadal napotykają one poważne przeszkody, które ograniczają ich wpływ gospodarczy i ogólny wpływ społeczny; mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą przyjąć szczegółowe przepisy w celu pokonania tych barier oraz umożliwienia konsolidacji i rozwoju gospodarki społecznej, a także zapewnienia podmiotom gospodarki społecznej możliwości skutecznego konkurowania we wszystkich sektorach gospodarki;
- I. mając na uwadze, że organizacje gospodarki społecznej działają w kluczowych sektorach, takich jak ochrona zdrowia, opieka długoterminowa, opieka społeczna, edukacja i kształcenie zawodowe, kultura i promowanie dziedzictwa kulturowego, zaawansowane technologie, mieszkalnictwo, rekreacja, gospodarka o obiegu zamkniętym, energia ze źródeł odnawialnych i gospodarowanie odpadami; mając na uwadze, że ze względu na zakorzenienie w środowisku lokalnym oraz społeczny i integracyjny charakter stanowią one nieodłączny element europejskiego modelu społecznego;
- J. mając na uwadze, że gospodarka społeczna jest niezbędnym elementem społecznej gospodarki rynkowej UE i siłą napędową wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych i jego celów; mając na uwadze, że organizacje gospodarki społecznej odgrywają rolę w zaktualizowanej strategii przemysłowej⁽¹⁷⁾, gdyż tworzą podstawy dla bardziej zrównoważonej i odpornej gospodarki UE, która nie pozostawia nikogo w tyle;
- K. mając na uwadze, że transformacja cyfrowa otwiera wiele możliwości przed gospodarką społeczną; mając na uwadze, że podmioty gospodarki społecznej potrzebują szkoleń, aby utrzymać się na szybko rozwijających się, konkurencyjnych rynkach cyfrowych;
- L. mając na uwadze, że podmioty gospodarki społecznej tradycyjnie odgrywają ważną rolę w integracji i zatrudnieniu pracowników znajdujących się w trudnej sytuacji, a także w świadczeniu usług na ich rzecz, zwłaszcza na rzecz osób niepełnosprawnych, między innymi za pośrednictwem przedsiębiorstw społecznych zajmujących się integracją zawodową (ang. Work Integration Social Enterprises – WISE) na mocy Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, poprawiając w ten sposób ich dobrostan i zdrowie psychiczne;
- M. mając na uwadze, że sektor usług społecznych, będący częścią gospodarki społecznej, zmaga się z takimi wyzwaniami jak niskie płace i niepewne warunki pracy, którym należy skutecznie sprostać;
- N. mając na uwadze, że spółdzielnie mogą przyczyniać się do demokratyzacji pracy cyfrowej, na przykład dzięki tworzeniu platform pracy należących do pracowników;
- O. mając na uwadze, że aktywną i fundamentalną rolę w gospodarce społecznej odgrywa ponad 82,2 mln wolontariuszy⁽¹⁸⁾; mając na uwadze, że wolontariat jest ważny zarówno dla młodszego pokolenia, jak i dla osób starszych, dla których w niektórych przypadkach stanowi istotną szansę na pełnienie aktywnej roli w społeczeństwie;

⁽¹⁷⁾ OECD/Unia Europejska, *Policy brief on making the most of the Social Economy's contribution to the Circular Economy* [Informator polityczny w sprawie maksymalnego wykorzystania wkładu gospodarki społecznej w gospodarkę o obiegu zamkniętym], 2022 r.

⁽¹⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-pl-n.pdf>

Środa, 6 lipca 2022 r.

- P. mając na uwadze, że obecna sytuacja spowodowana wojną w Ukrainie ukazała znaczenie społeczności lokalnych i solidarności w Unii Europejskiej i w krajach graniczących z Ukrainą; mając na uwadze, że generalnie gospodarka społeczna nie jest dobrze rozwinięta w tych krajach; mając na uwadze, że większe zaangażowanie przedsiębiorstw gospodarki społecznej mogłoby znacząco pomóc w koordynacji wsparcia dla ukraińskich uchodźców;
- Q. mając na uwadze, że gospodarka społeczna odgrywa ważną rolę w propagowaniu inkluzywnej transformacji ekologicznej i cyfrowej;
- R. mając na uwadze, że w przyjętych rezolucjach Parlament podkreślał, że ważne jest ułatwianie rozwoju działalności transgranicznej i dostępu do rynku wewnętrznego towarzystwom wzajemnym, stowarzyszeniom i fundacjom;
- S. mając na uwadze, że ramy prawne i polityczne, które odpowiednio chronią i propagują spółdzielnie pracownicze, zbiór środków politycznych mających na celu ułatwianie przenoszenia własności przedsiębiorstw na pracowników oraz wysoki poziom organizacji i konsolidacji spółdzielni pracowniczych w organizacjach/federacjach przyczyniają się do pomyślnego przenoszenia własności przedsiębiorstw na pracowników;
- T. mając na uwadze, że model gospodarki społecznej ma ogromny potencjał, jeśli chodzi o dotarcie do społeczności znajdujących się w najtrudniejszej i niekorzystnej sytuacji, takich jak Romowie, a tym samym poprawę ich dostępu do praw, zasobów i usług, a także zwiększenie ich aktywności zawodowej, społecznej i obywatelskiej;
- U. mając na uwadze, że inwestorzy postrzegają organizacje gospodarki społecznej jako obarczone wysokim ryzykiem ⁽¹⁹⁾;
1. z zadowoleniem przyjmuje plan działania Komisji na rzecz gospodarki społecznej, określone w nim zasady przewodnie określające gospodarkę społeczną, bodziec polityczny, który plan ten zapewnia dla rozwoju gospodarki społecznej, oraz bogactwo zapowiadanych środków; zauważa jednak, że można by jeszcze bardziej wzmocnić niektóre aspekty związane z zatrudnieniem i sprawami społecznymi w gospodarce społecznej;
 2. podkreśla różnorodność celów gospodarki społecznej i ważną rolę gospodarki społecznej w zwiększaniu odporności gospodarki, zapewnianiu sprawiedliwej transformacji, zmniejszaniu nierówności, zapewnianiu możliwości zatrudnienia wysokiej jakości grupom znajdującym się w trudnej sytuacji, promowaniu niezależnego życia, zwiększaniu poczucia wspólnoty, przeciwdziałaniu depopulacji i wzmocnieniu rozwoju obszarów wiejskich, wdrażaniu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i osiągnięciu pozytywnej konwergencji społecznej;
 3. zachęca państwa członkowskie do korzystania z programów sektorowych gospodarki społecznej w celu wdrożenia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych;
 4. stwierdza, że kryzys związany z COVID-19 uwypuklił kluczową rolę organizacji gospodarki społecznej, jeżeli chodzi o pomoc ludziom w przezwyciężeniu licznych trudności, a tym samym zapewnienie spójności społecznej, a także pokazał ich znaczenie i odporność;
 5. uważa, że unijne i krajowe działania na rzecz rozwoju gospodarki społecznej są szczególnie istotne w obecnej sytuacji, w której w wyniku kryzysu gospodarczego i społecznego wywołanego przez pandemię COVID-19 należy w pełni wykorzystać potencjał gospodarki społecznej, aby ożywić gospodarkę, wspierać przedsiębiorczość społeczną i tworzyć dobrej jakości miejsca pracy. podkreśla, że podmioty gospodarki społecznej odgrywają zasadniczą rolę w zwiększaniu odporności gospodarki i społeczeństwa w następstwie pandemii COVID-19;

⁽¹⁹⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, M. Hayday, E. Varga, „A recipebook for social finance: a practical guide on design and implementation initiatives to development social finance instruments and markets” [Przepis na finansowanie społeczne: praktyczny przewodnik dotyczący opracowywania i wdrażania inicjatyw na rzecz rozwoju instrumentów i rynków finansowania społecznego], Urząd Publikacji, 2017 r.

Środa, 6 lipca 2022 r.

6. podkreśla, że choć gospodarka społeczna jest znaczącym źródłem wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, należy uczynić więcej, aby promować ten model, w tym leżące u jego podstaw zasady solidarności, włączenia społecznego i inwestycji społecznych; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie, a także władze regionalne i lokalne, do zwiększenia wysiłków w celu dalszego wspierania gospodarki społecznej oraz włączenia wymiaru gospodarki społecznej do głównego nurtu odpowiednich strategii politycznych, programów i praktyk, np. tych istotnych dla obecnych przemian, takich jak zielona transformacja i transformacja cyfrowa, na szczeblu UE oraz globalnie za pośrednictwem działań zewnętrznych UE;
7. zachęca państwa członkowskie do wspierania podmiotów gospodarki społecznej w opracowywaniu programów innowacji społecznych, aby zintensyfikować rozwój i realizację usług społecznych, a także zwiększyć dostępność usług dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w tym osób z niepełnosprawnościami i osób starszych;
8. ponawia apel ⁽²⁰⁾ o ustanowienie zasady „najpierw myśl na małą skalę” jako zasady przewodniej przy opracowywaniu przyszłego prawodawstwa i przyjmowaniu strategii politycznych, bez osłabiania obowiązujących przepisów, norm i praw, takich jak ochrona środowiska i konsumentów, tak aby ramy regulacyjne z jednej strony w większym stopniu wspierały mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie podmioty w stosowaniu obowiązujących przepisów i regulacji, a z drugiej strony wzmacniały rozwój, zrównoważony charakter i wzrost gospodarki społecznej;
9. uważa, że należy zaproponować konkretne strategie i środki następcze służące osiągnięciu celów planu działania na rzecz gospodarki społecznej, z uwzględnieniem przepisów i praktyk krajowych; podkreśla, że wzajemne powiązania między planem działania na rzecz gospodarki społecznej a innymi inicjatywami UE, takimi jak plan działania w ramach Europejskiego filaru praw socjalnych, europejska strategia w sprawie niepełnosprawności czy europejska platforma na rzecz przeciwdziałania bezdomności, wymagają dalszego uszczegółowienia; uważa, że konieczne jest ustalenie kalendarza wszystkich działań uwzględnionych w planie działania na rzecz gospodarki społecznej oraz ich monitorowania i oceny, aby pomóc odpowiednim organom przy jego wdrażaniu oraz zapewnić spójność polityki;
10. podkreśla, że działając w interesie ogólnym, podmioty gospodarki społecznej tworzą miejsca pracy, dostarczają społecznie innowacyjne towary i usługi, ułatwiają włączenie społeczne oraz propagują bardziej zrównoważoną gospodarkę opartą na lokalnych podstawach; podkreśla, że gdy rola gospodarki społecznej w tworzeniu i utrzymywaniu miejsc pracy dotyczy pracowników i regionów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, potrzebne jest odpowiednie wsparcie, aby zapewnić tym podmiotom właściwe uznanie;
11. ubolewa, że 11,6 % pracowników sektora prywatnego państw członkowskich pracuje na czarno, i podkreśla potrzebę wprowadzenia środków politycznych w celu zwalczania pracy nierejestrowanej i skutecznego egzekwowania praw pracowników; podkreśla wkład organizacji gospodarki społecznej, a w szczególności spółdzielni, w walkę z pracą nierejestrowaną;
12. podkreśla potrzebę wspierania możliwości bezpośredniego finansowania publicznego w formie dotacji, np. za pośrednictwem funduszy UE, a także inwestycji prywatnych w sektorze gospodarki społecznej, zwłaszcza przy zwiększonym popycie na usługi świadczone przez organizacje społeczne podczas pandemii COVID-19 i w czasie odbudowy po pandemii;
13. przypomina, że aby w pełni wykorzystać potencjał planu działania na rzecz gospodarki społecznej, Komisja i państwa członkowskie muszą dopilnować, by podczas jego wdrażania nikt nie został pominięty oraz by zagwarantowano pełną współpracę ze wszystkimi podmiotami gospodarki społecznej, w szczególności z nienastawionymi na zysk podmiotami świadczącymi usługi społeczne i społeczeństwem obywatelskim we wszystkich dziedzinach, w tym z charytatywnymi organizacjami kościelnymi, przy zapewnieniu jasności i koordynacji między wszystkimi podmiotami;

Tworzenie środowiska sprzyjającego funkcjonowaniu gospodarki społecznej

14. przypomina państwom członkowskim, że dyrektywa w sprawie zamówień publicznych umożliwia instytucjom zamawiającym korzystanie z zamówień publicznych do realizacji celów środowiskowych i społecznych, a w szczególności umożliwia zastrzeżenie prawa udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia dla organizacji, które spełniają kryteria jakościowe i których głównym celem jest integracja osób z niepełnosprawnościami lub innych grup zagrożonych

⁽²⁰⁾ Między innymi w rezolucji z 16 grudnia 2020 r. w sprawie nowej strategii dla europejskich MŚP (Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 2) i rezolucji z 24 czerwca 2021 r. w sprawie sprawności regulacyjnej Unii Europejskiej oraz pomocniczości i proporcjonalności – sprawozdanie w sprawie lepszego stanowienia prawa obejmujące lata 2017, 2018 i 2019 (Dz.U. C 81 z 18.2.2022, s. 74).

Środa, 6 lipca 2022 r.

wykluczeniem społecznym na rynku pracy; wzywa władze publiczne do uznania społecznie i ekologicznie odpowiedzialnych zamówień publicznych za inwestycję w tkankę społeczno-gospodarczą o ogromnym potencjale łączenia celów społecznych i konkurencyjnych; zwraca uwagę, że uwzględnienie wymogów środowiskowych i społecznych w przetargach może mieć zasadnicze znaczenie dla rozwoju sektora gospodarki społecznej; wzywa Komisję do dalszego promowania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych i dobrych praktyk w celu wsparcia społecznie odpowiedzialnych praktyk biznesowych i zachęca państwa członkowskie, aby dążyły do uzależnienia wszystkich środków publicznych wydatkowanych w formie zamówień publicznych od ich zgodności z mającymi zastosowanie obowiązkami w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy ustanowionymi na mocy prawa unijnego lub krajowego, układów zbiorowych lub międzynarodowego prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy;

15. zachęca państwa członkowskie do systematycznego przyjmowania strategii mających na celu rozwój społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, by w ten sposób stworzyć powiązanie między świadczeniem usług i dostawą produktów a ich wkładem w cele społeczne w różnych obszarach polityki; uważa, że transpozycji dyrektywy w sprawie zamówień publicznych muszą towarzyszyć inicjatywy mające na celu poszerzenie wiedzy na temat związku między wydatkami publicznymi a ich wkładem w osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju ONZ oraz budowanie zdolności wśród urzędników zajmujących się zamówieniami publicznymi i organizacji gospodarki społecznej; zachęca urzędników zajmujących się zamówieniami publicznymi do przeprowadzania konsultacji przedrynkowych przed opracowaniem dokumentacji przetargowej w celu lepszego zrozumienia, co podmioty gospodarki społecznej mają do zaoferowania i jak mogą spełnić wymogi przetargu; wzywa zamawiających, aby nie udzielali zamówień wyłącznie na podstawie najniższej ceny, lecz na podstawie najlepszej wartości, uwzględniając tym samym kryteria jakościowe i aspekty społeczne; wzywa państwa członkowskie do zwiększenia przejrzystości i zapobiegania korupcji w zamówieniach publicznych; podkreśla potrzebę zbadania przez właściwe organy współpracy i partnerstw w zakresie dostępu podmiotów gospodarki społecznej do zamówień publicznych, tak jak ma to miejsce w niektórych państwach członkowskich;

16. podkreśla, że wykup pracowniczy może być możliwym rozwiązaniem zapobiegającym utracie miejsc pracy w wyniku restrukturyzacji; z zadowoleniem przyjmuje realizowane obecnie w państwach członkowskich inicjatywy, które mają na celu zapewnienie pracownikom zainteresowanym procesem wykupu i spółdzielniom powstałym w wyniku wykupu pracowniczego struktur wsparcia biznesowego, w tym doradztwa prawnego, wsparcia finansowego, pomocy w tworzeniu biznesplanów oraz danych potrzebnych inwestorom zewnętrznym; zachęca pozostałe państwa członkowskie do wdrożenia podobnych inicjatyw oraz do uwzględnienia tego tematu w zaleceniach Rady w 2023 r., aby dalej wspierać te inicjatywy na szczeblu regionalnym i krajowym; podkreśla rolę przedstawicieli pracowników, w tym związków zawodowych, we wspieraniu federacji spółdzielni wspomagających wykupy pracownicze i w kontaktach z tymi federacjami w celu zwiększenia ich szans powodzenia;

17. podkreśla, że Komisja powinna nadal ściśle współpracować z państwami członkowskimi w celu określenia narzędzi i rozwiązań służących usunięciu przeszkód i przyspieszeniu procedur prawnych w zakresie przenoszenia własności przedsiębiorstwa na pracowników za pośrednictwem spółdzielni pracowniczych lub innych form podmiotów gospodarki społecznej będących własnością pracowników; wzywa Komisję do utworzenia unijnej platformy wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz sieciami gospodarki społecznej;

18. podkreśla znaczenie promowania modelu opartego na współpracy oraz zasad partycypacji pracowników i demokracji; zachęca państwa członkowskie do tworzenia sprzyjających warunków prawnych dla zakładania i funkcjonowania spółdzielni, w tym spółdzielni pracowniczych;

19. podkreśla obecne prace UE mające na celu rozszerzenie systematyki zrównoważonego finansowania na cele społeczne; uważa, że systematyka UE musi być istotna ze społecznego punktu widzenia, a jednocześnie uwzględniać sytuację mikroprzedsiębiorstw i MŚP, ponieważ może być siłą napędową inwestycji w gospodarkę społeczną, jeżeli inwestycje te będą odpowiednio dostosowane do zasad i cech gospodarki społecznej;

20. podkreśla znaczenie wzmocnienia planowania biznesowego oraz umiejętności w zakresie wdrażania i oceny wśród podmiotów gospodarki społecznej, a także odpowiednich umiejętności korzystania z mediów, umiejętności zarządzania, przywództwa partycypacyjnego, uczenia się przez całe życie, odporności i umiejętności niezbędnych w kontekście trwających przemian, w tym transformacji ekologicznej i cyfrowej, poprzez wspieranie Sojuszu na rzecz gospodarki społecznej i powiązanych umiejętności; oczekuje na przyszły „Pakt na rzecz umiejętności dla gospodarki społecznej” umożliwiający inwestycje w te umiejętności; wzywa również podmioty gospodarki społecznej do pełnego dostosowania się do Europejskiego filaru praw socjalnych poprzez zadbanie o to, by co najmniej 60 % ich pracowników przechodziło szkolenia corocznie do 2030 r.;

Środa, 6 lipca 2022 r.

21. wzywa Komisję do zachęcania do inwestycji o wpływie społecznym oraz do oceny istniejących środków mających na celu zwiększenie udziału obywateli w inicjatywach finansowych o wpływie społecznym w celu zwiększenia finansowania podmiotów gospodarki społecznej i ich widoczności;
22. zachęca Komisję, by wraz z podmiotami gospodarki społecznej i środowiskiem akademickim dokładnie przeanalizowała wykonalność i praktyczność obligacji społecznych;
23. ubolewa, że podmioty gospodarki społecznej nie są w wystarczającym stopniu obecne w programach nauczania edukacji szkolnej głównego nurtu i szkolnictwa wyższego⁽²¹⁾; w związku z tym zachęca reprezentatywne organy sektora i właściwe organy publiczne, by we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami dokonały przeglądu i oceny programów nauczania na wszystkich poziomach kształcenia, od szkolnictwa podstawowego po szkolnictwo wyższe, w tym szkoleń zawodowych i edukacyjnych, oraz by przedstawiły zalecenia polityczne; podkreśla konieczność promowania gospodarki społecznej wśród młodych ludzi; zwraca się do Komisji o zapewnienie stałej współpracy między Europejskim Centrum Kompetencji w zakresie Innowacji Społecznych a instytucjami szkolnictwa wyższego we wszystkich państwach członkowskich w celu opracowania wspólnych projektów i podniesienia świadomości na temat możliwości, jakie gospodarka społeczna oferuje przyszłym młodym przedsiębiorcom i grupom niedostatecznie reprezentowanym, takim jak osoby z niepełnosprawnościami, kobiety, osoby starsze i grupy znajdujące się w trudnej sytuacji społecznej;
24. podkreśla, że podmioty gospodarki społecznej od dziesięcioleci są liderami we wdrażaniu modeli biznesowych o obiegu zamkniętym, zwłaszcza w zakresie ponownego wykorzystania, naprawy i recyklingu, co przyspiesza przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym i wzmacnia nacisk na pozytywne skutki społeczne⁽²²⁾; wspiera inicjatywę Komisji, aby wzmocnić potencjał gospodarki społecznej w celu zwiększenia rozwoju ekologicznych usług i produktów;
25. podkreśla wyjątkowy charakter spółdzielni energii odnawialnej w gospodarce społecznej, jako części wspólnot energetycznych, w systemie energetycznym, ponieważ promują one zrównoważoną produkcję i konsumpcję energii, wzmacniają współodpowiedzialność społeczności i innowacje społeczne, generują powszechne korzyści i mogą być wykorzystywane do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w odległych miejscach i na niektórych wyspach;
26. podkreśla zasadniczą rolę, jaką w sektorze opieki odgrywają podmioty gospodarki społecznej, w tym towarzystwa wzajemne, i podkreśla istotny potencjał wzrostu gospodarki społecznej w tym obszarze, który może stanowić odpowiedź na zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i obecne wyzwania, takie jak starzenie się społeczeństwa; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania wysokiej jakości sektora opieki za pomocą odpowiednich strategii politycznych oraz do dopilnowania, aby zbliżający się przegląd pomocy państwa zapewniał większą elastyczność podmiotom gospodarki społecznej świadczącym usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej;
27. podkreśla znaczenie zwrócenia większej uwagi na metody i praktyki pomiaru skutków społecznych; wzywa Komisję, aby przy wsparciu europejskich podmiotów gospodarki społecznej dokonała starannej oceny rozwoju metod pomiaru skutków społecznych, które mogą odpowiadać różnorodności podmiotów gospodarki społecznej i jeszcze bardziej przyciągać inwestycje społeczne;
28. podkreśla znaczenie gospodarki społecznej w promowaniu równości płci i zapewnianiu możliwości zatrudnienia kobietom, w szczególności tym znajdującym się w trudnej sytuacji; podkreśla, że może ona stanowić punkt kontaktowy ułatwiający przejście od zatrudnienia nieformalnego do formalnego; zauważa, że kobiety często stanowią ponad 60 % siły roboczej w gospodarce społecznej oraz że według doniesień różnice w wynagrodzeniach i pozycji zawodowej są mniejsze; wzywa Komisję i państwa członkowskie do usunięcia wszystkich barier dla kobiet w celu osiągnięcia równości płci; wzywa do wzmocnienia wymiaru płci w strategiach politycznych i dostępu do finansowania dla kobiet zaangażowanych w podmioty gospodarki społecznej, biorąc pod uwagę większe trudności, jakie napotykają kobiety w dostępie do finansowania w porównaniu z mężczyznami; zwraca się do Komisji o zdefiniowanie jasnej roli gospodarki społecznej w przyszłej europejskiej strategii opieki;

⁽²¹⁾ Eurofound, *Labour market change. Cooperatives and social enterprises: Work and employment in selected countries* [Zmiany na rynku pracy. Spółdzielnie i przedsiębiorstwa społeczne: praca i zatrudnienie w wybranych krajach], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2019.

⁽²²⁾ OECD/Komisja Europejska, „Policy brief on making the most of the social economy's contribution to the circular economy” [Optymalne wykorzystanie wkładu gospodarki społecznej w gospodarkę o obiegu zamkniętym – dokument orientacyjny], OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Papers, Nr 2022/01, OECD Publishing, 2022.

Środa, 6 lipca 2022 r.

29. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ustanowienia krajowych, transnarodowych i międzyregionalnych partnerstw na rzecz budowania potencjału oraz formalnych porozumień z sieciami gospodarki społecznej i ich organizacjami przedstawicielskimi; zwraca uwagę, że konieczne jest zapewnienie warunków dla dalszego rozwoju i profesjonalizacji podmiotów gospodarki społecznej, co można osiągnąć poprzez świadczenie usług doradczych, takich jak dostosowane do potrzeb usługi mentoringu i coachingu, finansowanie budowania zdolności, szkolenia i kształcenie, zdobywanie i podnoszenie kwalifikacji lub przekwalifikowanie, usługi inkubacyjne, a także dostęp do doradztwa prawnego;

30. podkreśla, że nowe technologie i sztuczna inteligencja, jeżeli będą dostępne dla wszystkich, mogą odegrać kluczową rolę w tworzeniu miejsc pracy oraz rozwoju i rozwoju gospodarki społecznej; podkreśla znaczenie zapewnienia przedsiębiorcom i pracownikom gospodarki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem pracowników znajdujących się w trudnej sytuacji, lepszego dostępu do programów szkoleniowych w zakresie umiejętności cyfrowych i zaawansowanych technologii, zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym, oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania, w jaki sposób przedsiębiorstwa głównego nurtu, sektor publiczny i podmioty gospodarki społecznej mogą współpracować w tym celu; zauważa, że transformacja cyfrowa w gospodarce społecznej powinna być wspierana m.in. poprzez podatki, zamówienia publiczne i pomoc państwa;

31. podkreśla, że gospodarka społeczna jest sposobem na rozwiązywanie problemów miejskich; wzywa do kierowania finansowania na szczebel lokalny, w tym do obszarów miejskich;

32. stwierdza z zadowoleniem, że wiele władz lokalnych i regionalnych dysponuje już ambitnymi strategiami i planami działania na rzecz promowania gospodarki społecznej; uznaje potrzebę budowania zdolności na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz zaspokajania szczególnych potrzeb transgranicznych organizacji gospodarki społecznej, zwłaszcza na obszarach wiejskich, wsiarskich i oddalonych; wzywa państwa członkowskie do wspierania rozwoju regionalnych strategii na rzecz gospodarki społecznej we wszystkich regionach oraz do przydzielania środków finansowych zgodnie z lokalnie zdefiniowanymi priorytetami; wzywa Komisję do opublikowania przeglądu różnorodnych istniejących obecnie form prawnych w ramach gospodarki społecznej w państwach członkowskich, tak aby władze lokalne i regionalne mogły mieć je na względzie podczas przygotowywania swoich strategii;

Wykorzystanie pełnego potencjału instrumentów UE do rozwoju gospodarki społecznej

33. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia podmiotom gospodarki społecznej ukierunkowanego finansowania, do pełnego wykorzystania obecnych funduszy unijnych w celu promowania sektora gospodarki społecznej oraz do wzmocnienia wysiłków na rzecz absorpcji funduszy, które są im udostępniane na rzecz gospodarki społecznej;

34. uważa, że w ramach wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych trzeba konieczne ułatwić przedsiębiorstwom gospodarki społecznej dostęp do funduszy europejskich, również w kontekście partnerstwa publiczno-prywatnego, tak aby nie musiały one zmieniać swojego charakteru prawnego i żeby zachęcić je do aktywnego udziału w określaniu europejskiej agendy politycznej;

35. z zadowoleniem przyjmuje propozycję uruchomienia w 2023 r. nowego jednolitego portalu poświęconego gospodarce społecznej UE; podkreśla, że inicjatywa ta może wspierać podmioty gospodarki społecznej poprzez dostarczanie ważnych informacji i wskazówek na temat odpowiednich unijnych środków finansowych, strategii politycznych, sieci i platform, a także związanych z nimi inicjatyw;

36. odnotowuje możliwości wspierania gospodarki społecznej dostępne w ramach InvestEU; wzywa Komisję i partnerów wykonawczych do opracowania produktów finansowych dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw gospodarki społecznej w ramach segmentu „Inwestycje społeczne i umiejętności” oraz do przeznaczenia wystarczających zasobów na te produkty, ze szczególnym uwzględnieniem projektów dotyczących transformacji cyfrowej i transformacji ekologicznej; zauważa, że należy opracować solidne kryteria kwalifikowalności w celu ukierunkowania się na pośredników finansowych, którzy w szczególności wspierają gospodarkę społeczną, i uważa, że usługi doradcze powinny być udostępniane w ramach Centrum Doradztwa InvestEU, aby zmaksymalizować potencjał tych pośredników finansowych do korzystania z programu InvestEU; wzywa Komisję do zapewnienia dostępności innych produktów finansowych InvestEU, takich jak produkty skierowane do MŚP, dla podmiotów gospodarki społecznej, z których większość to mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie podmioty, tak aby umożliwić opracowanie szeregu projektów dotyczących kluczowych tematów i poprawić długoterminową stabilność gospodarczą podmiotów gospodarki społecznej, a także wykorzystanie przez nie innowacyjnych rozwiązań;

37. zwraca w szczególności uwagę na kluczową rolę funduszy spójności, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, w finansowaniu projektów dotyczących gospodarki społecznej; przypomina o szczegółowych celach EFS+, do których należy lepszy dostęp do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, a także propagowanie samozatrudnienia

Środa, 6 lipca 2022 r.

i gospodarki społecznej; przypomina państwom członkowskim, że finansowanie z EFS+ może być wykorzystywane przez organy ds. zamówień publicznych do finansowania „pośredników ds. klauzuli społecznej”, tj. osób, które zawodowo zajmują się promowaniem i wspieraniem wdrażania klauzul społecznych na szczeblu lokalnym, a także do doradzania organom publicznym w sprawie opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia dostępnych dla gospodarki społecznej;

38. dostrzega ogromny potencjał gospodarki społecznej w zakresie tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i płatnych staży dla młodych ludzi, co może przyspieszyć ich integrację na rynku pracy; zachęca państwa członkowskie do wykorzystywania funduszy dostępnych w ramach wzmocnionej gwarancji dla młodzieży do promowania gospodarki społecznej wśród młodszego pokolenia, ponieważ może to wspomóc ich integrację na rynku pracy; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą uruchomienia w 2022 r. Akademii Polityki na rzecz Przedsiębiorczości Młodzieży w ramach EFS+ w celu wspierania przedsiębiorczości młodzieży i wzywa Komisję do poświęcenia szczególnej uwagi przedsiębiorczości społecznej i do opracowania ukierunkowanych inicjatyw na rzecz pomocy innym niedostatecznie reprezentowanym przedsiębiorcom w gospodarce społecznej;

39. popiera utworzenie krajowych ośrodków kompetencji w zakresie innowacji społecznych ukierunkowanych na przedsiębiorców społecznych oraz europejskiego centrum kompetencji w zakresie innowacji społecznych; przypomina jednak Komisji i państwom członkowskim, że innowacje społeczne są stosowane przez wszystkie organizacje gospodarki społecznej, w tym niekomercyjne podmioty świadczące usługi społeczne, a także przez przedsiębiorców społecznych; wzywa państwa członkowskie do stawienia czoła szczególnym wyzwaniom niekomercyjnego sektora usług społecznych, tak aby sektor ten mógł nadal podążać ścieżką innowacji, przy jednoczesnym utrzymaniu dotacji i subsydiów w ramach EFS+ lub projektu Erasmus+;

40. z zadowoleniem przyjmuje wykorzystanie ukierunkowanego finansowania UE na projekty mające na celu rozwój i umożliwienie praktyki przenoszenia własności przedsiębiorstw na ich pracowników, a tym samym umożliwienie ciągłości działania, w tym poprzez przejście przez spółdzielnię pracowniczą⁽²³⁾;

41. wzywa państwa członkowskie do promowania dostępu podmiotów gospodarki społecznej do finansowania w ramach NextGenerationEU w kontekście ich krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, w szczególności w celu promowania wysokiej jakości zatrudnienia, włączenia społecznego oraz inkluzywnej transformacji cyfrowej i ekologicznej dla wszystkich;

42. zwraca się do Komisji, aby podczas kolejnego przeglądu ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych rozszerzyła zakres rozporządzenia i odpowiednio uwzględniła szczególne potrzeby podmiotów gospodarki społecznej w zakresie dostępu do finansowania i rozwoju rynku; wzywa Komisję do lepszego uwzględniania kwestii społecznych w obszarze pomocy państwa, takich jak promowanie rekrutacji pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, w tym osób niepełnosprawnych, zwłaszcza w kontekście odbudowy po pandemii COVID-19, do zbadania różnych opcji opartych na dowodach, po konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, do wspierania rozwoju podmiotów gospodarki społecznej oraz do zapewnienia organom krajowym wyjaśnień i wytycznych dotyczących podstawy prawnej, która ma być stosowana do wspierania podmiotów gospodarki społecznej za pośrednictwem pomocy państwa;

43. z zadowoleniem przyjmuje plany Komisji, aby rozważyć uruchomienie specjalnych mechanizmów współinwestowania z fundacjami i organizacjami charytatywnymi w odniesieniu do takich kwestii jak np. bezdomność;

44. wzywa władze krajowe, regionalne i lokalne do lepszego wykorzystania potencjału obecnych przepisów dotyczących usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, aby uzyskać dostęp do wsparcia finansowego ze środków publicznych na mocy rozporządzenia UE w sprawie pomocy państwa, zwłaszcza poprzez pełne wykorzystanie możliwości uznania, w stosownych przypadkach, podmiotów gospodarki społecznej prowadzących działalność gospodarczą za podmioty świadczące usługi w ogólnym interesie gospodarczym;

45. z zadowoleniem przyjmuje pomysł uruchomienia, w ramach Programu na rzecz jednolitego rynku, nowej inicjatywy mającej na celu wspieranie tworzenia partnerstw między podmiotami gospodarki społecznej a tradycyjnymi przedsiębiorstwami, co umożliwi powstanie rynku wymiany między przedsiębiorstwami uwzględniającymi kwestie społeczne w swoich decyzjach dotyczących zakupów, który może wzmocnić gospodarkę społeczną;

⁽²³⁾ Np. innowacyjne modele przenoszenia własności przedsiębiorstw dla MŚP w regionie Morza Bałtyckiego finansowane w ramach Interreg, wykorzystanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego i programu na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI), projekty pilotażowe wspierane przez Parlament Europejski, projekty „Transfer to Coops” i „Saving Jobs”.

Środa, 6 lipca 2022 r.

46. uważa, że obecne oznakowania i certyfikaty dla podmiotów gospodarki społecznej mogłyby służyć za inspirację dla państw członkowskich; z zadowoleniem przyjmuje zawarte w planie działania na rzecz gospodarki społecznej zobowiązanie do rozpoczęcia badania dotyczącego krajowych systemów oznakowań i certyfikacji w odniesieniu do gospodarki społecznej w celu zwiększenia widoczności gospodarki społecznej i umożliwienia sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku oraz, w oparciu o wyniki, zbadania możliwości przygotowania gruntu pod bardziej znormalizowany system na szczeblu Unii; podkreśla, że badanie to powinno opierać się na wcześniejszych ustaleniach i angażować zainteresowane strony z sektora gospodarki społecznej;

47. zaleca rozszerzenie zakresu sieci europejskich regionów gospodarki społecznej, by wzmocnić nowe partnerstwa regionalne i lokalne, w szczególności w celu pobudzenia transformacji cyfrowej i ekologicznej na odnośnych terytoriach.

48. apeluje do Komisji, by we współpracy z państwami członkowskimi wskazała skuteczne narzędzia wspierania i ochrony organizacji działających w przestrzeni obywatelskiej, a zwłaszcza podmiotów gospodarki społecznej w państwach członkowskich; podkreśla, że program „Obywatelstwo, równość, prawa i wartości”, skierowany między innymi do organizacji nienastawionych na zys i dysponujący budżetem w wysokości 1,55 mld EUR, stanowi istotny wkład w wyzwania stojące przed społeczeństwem obywatelskim w UE;

49. zauważa, że finansowanie organizacji nienastawionych na zys często wymaga współfinansowania, a wymaganie od nich zbyt dużego wkładu z zasobów własnych może mieć efekt paraliżujący; podkreśla zatem, że trzeba oceniać udział zasobów własnych wymaganych jako współfinansowanie oraz brać pod uwagę różne środki, które można przeliczyć na wkład pieniężny, na przykład czas pracy wolontariuszy czy wkłady rzeczowe;

50. wyraża zadowolenie z faktu, że Komisja rozpoczęła badanie obejmujące analizę porównawczą systemów prawnych i warunków oferowanych stowarzyszeniom w UE; zwraca się do Komisji, by na podstawie art. 352 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego statut stowarzyszenia europejskiego, zgodnie z zaleceniami zawartymi w rezolucji Parlamentu z 17 lutego 2022 r. zawierającej zalecenia dla Komisji w sprawie statutu europejskich stowarzyszeń transgranicznych i organizacji niekomercyjnych oraz w części I załącznika do tej rezolucji;

W kierunku skutecznej realizacji planu działania na rzecz gospodarki społecznej

51. z ogromnym zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie warunków ramowych gospodarki społecznej, które ma zostać zatwierdzone w 2023 r.; podkreśla, że zalecenie to powinno zawierać wspólną unijną definicję gospodarki społecznej w oparciu o jej główne zasady i cechy przedstawione w planie działania na rzecz gospodarki społecznej oraz że zarówno zalecenie, jak i definicja muszą uwzględniać różnorodność podmiotów gospodarki społecznej w państwach członkowskich; podkreśla, że głównym celem zalecenia musi być wzmocnienie ram prawnych i politycznych dla gospodarki społecznej, zwłaszcza w państwach członkowskich, w których ekosystem gospodarki społecznej jest mniej rozwinięty; uważa, że w zaleceniu należy wyraźnie podkreślić instrumenty wsparcia udostępniane przez UE oraz przedstawić wytyczne dotyczące konkretnych strategii politycznych, takich jak odpowiednie ramy prawne dla różnych rodzajów podmiotów gospodarki społecznej, zamówienia publiczne, pomoc państwa, polityka zatrudnienia, polityka społeczna i zdrowotna, opodatkowanie, edukacja, umiejętności i szkolenia, a także znaczenie powiązania trwających przemian z programem na rzecz gospodarki społecznej;

52. podkreśla znaczenie partycypacji pracowników i demokratycznych rządów, które są zasadami uznanymi w planie działania na rzecz gospodarki społecznej, dla osiągnięcia celów gospodarki społecznej; podkreśla, że wszyscy pracownicy gospodarki społecznej muszą mieć godne warunki pracy i zatrudnienia, najlepiej w oparciu o układy zbiorowe; podkreśla w tym kontekście, że podmioty gospodarki społecznej muszą przestrzegać praw związków zawodowych oraz zasad dialogu społecznego i rokowań zbiorowych; wzywa Komisję do zadbania o to, by unijne wsparcie finansowe podmiotów gospodarki społecznej było uzależnione od przestrzegania obowiązujących warunków pracy i zatrudnienia lub obowiązków pracodawcy przewidzianych prawem lub wynikających z układów zbiorowych; podkreśla, że podmioty gospodarki społecznej są dobrze przygotowane do promowania dialogu społecznego i rokowań zbiorowych, ponieważ ich model opiera się na partycypacji pracowników; podkreśla w związku z tym potrzebę dalszego rozwijania dialogu społecznego, zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, oraz rokowań zbiorowych w gospodarce społecznej;

53. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do promowania gospodarki społecznej na arenie międzynarodowej oraz do zwiększenia widoczności tego sektora w zewnętrznym wymiarze polityki Unii, między innymi poprzez uznanie i uwzględnienie jego szczególnego charakteru w przyszłych układach o stowarzyszeniu oraz zapewnienie pracownikom delegatur UE informacji i szkoleń na temat gospodarki społecznej, a także poprzez ocenę, w jaki sposób takie działania mogą przyczynić się do rozwoju gospodarki społecznej w państwach trzecich;

Środa, 6 lipca 2022 r.

54. ubolewa, że apele Parlamentu skierowane w przeszłości do Komisji, dotyczące przedłożenia wniosków umożliwiających towarzystwom wzajemnym, stowarzyszeniom i fundacjom działanie na skalę europejską i transgraniczną, nie doprowadziły do żadnych zmian ustawodawczych, co podważa europejski model społeczny i utrudnia ukończenie procesu tworzenia jednolitego rynku; ponawia apel Parlamentu o wprowadzenie wspólnych minimalnych standardów dla organizacji nienastawionych na zysk w całej UE oraz o ustanowienie statutu stowarzyszeń europejskich, a także wzywa Komisję do publicznego wyjaśnienia powodów, dla których apele Parlamentu jak dotąd pozostały bez reakcji; w świetle możliwości, jakie stwarza plan działania na rzecz gospodarki społecznej, a także działań komitetu monitorującego ds. deklaracji luksemburskiej, w skład którego wchodzi większość państw członkowskich, proponuje dokonanie analizy wzmocnionej współpracy jako narzędzia do przewyższenia wspomnianego, utrzymującego się od dziesięcioleci impasu;

55. zauważa, że wykorzystanie pełnego potencjału sektora gospodarki społecznej do tego, by sprostać wyzwaniom społeczno-gospodarczym, wymaga jasnego określenia priorytetów społecznych przez władze publiczne i podmioty gospodarki społecznej; podkreśla, że projekty z zakresu gospodarki społecznej często wymagają ścisłego partnerstwa z podmiotami publicznymi; wzywa w związku z tym Komisję i państwa członkowskie do opracowania – w przewidzianych na szczeblu UE ramach zarządzania makroekonomicznego – nowej strategii inwestycji społecznych, w której jasno określono by priorytety społeczne, zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych, i która mogłaby stanowić ramy współpracy między organami publicznymi a podmiotami gospodarki społecznej;

56. wzywa Komisję, by wykorzystwała sprawozdania krajowe i zalecenia dla poszczególnych krajów wydawane w ramach semestru europejskiego do monitorowania rozwoju gospodarki społecznej w Europie, i wzywa Komisję do zwiększenia poziomu ambicji i spójności jej inicjatyw, a tam, gdzie to możliwe, do zaproponowania środków prawnych;

57. wzywa Komisję do monitorowania przestrzegania przez państwa członkowskie zobowiązań dotyczących gospodarki społecznej określonych w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności;

58. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź przeprowadzenia nowego badania mającego na celu zebranie jakościowych i ilościowych informacji na temat gospodarki społecznej we wszystkich państwach członkowskich; apeluje, aby badanie to obejmowało różne rodzaje podmiotów gospodarki społecznej oraz aby w jego ramach gromadzono zdezagregowane dane dotyczące pracowników; zauważa, że potrzebne są szczegółowe, znormalizowane, porównywalne i wiarygodne dane na temat skali i wpływu gospodarki społecznej, aby ułatwić podejmowanie decyzji politycznych opartych na dowodach, zapewnić trwałość rozwoju gospodarki społecznej w przyszłości oraz przyczynić się do osiągnięcia unijnych celów gospodarczych i społecznych; wzywa Komisję, aby w ramach tych prac zaktualizowała badanie z 2012 r. na temat towarzystw wzajemnych w Unii w celu określenia możliwości i identyfikacji barier dla ich rozwoju, w szczególności w dziedzinie opieki zdrowotnej i ubezpieczeń; wzywa Komisję i krajowe urzędy statystyczne do współpracy z Eurostatem w celu gromadzenia znormalizowanych danych oraz ich regularnego aktualizowania i analizowania;

59. z zadowoleniem przyjmuje prace Komisji nad planem przejścia na gospodarkę społeczną i lokalne ekosystemy przemysłowe; zauważa jednak, że potrzebne są dodatkowe informacje, aby zrozumieć, w jaki sposób plan ten będzie współgrał z innymi inicjatywami regionalnymi i lokalnymi, oraz aby zapewnić skuteczne wdrażanie w terenie;

60. wzywa państwa członkowskie do wyznaczenia koordynatorów ds. gospodarki społecznej i utworzenia lokalnych punktów kontaktowych ds. gospodarki społecznej w celu popularyzacji informacji na temat wsparcia i finansowania, w tym funduszy UE, oraz w celu ułatwienia dostępu do tego wsparcia i finansowania; wzywa Komisję do utworzenia jednej platformy internetowej UE służącej do wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz sieciami gospodarki społecznej; podkreśla, że platforma ta musi być zarządzana we współpracy z europejskimi sieciami gospodarki społecznej i grupą ekspertów Komisji ds. gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych (GECES); uważa, że istnieje potrzeba zapewnienia ścisłej koordynacji między koordynatorami krajowymi, lokalnymi punktami kontaktowymi, platformą internetową UE i unijnym portalem poświęconym gospodarce społecznej, aby zmaksymalizować wymianę wiedzy i synergię, zwiększyć widoczność możliwości dostępnych dla podmiotów gospodarki społecznej oraz uniknąć ewentualnego powielania prac;

61. wzywa Komisję do dalszej współpracy z GECES oraz do powołania grupy zadaniowej ds. wdrażania planu działania na rzecz gospodarki społecznej, obejmującej GECES oraz krajowych koordynatorów odpowiedzialnych za monitorowanie i regularne składanie sprawozdań Parlamentowi, Radzie i odpowiednim zainteresowanym stronom, w tym partnerom społecznym, a także do upowszechnienia informacji na temat składu tej grupy i harmonogramu jej działań;

Środa, 6 lipca 2022 r.

o

o o

62. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
-